AFRICA DEVELOPMENT FORUM

MUHTASARI WA UTENDAJI

Ukosefu wa usawa Afrika Kusini mwa Jangwa la Sahara

Mitazamo ya Nyanja Tofauti na Changamoto za Baadaye

Wahariri: Anda David, Murray Leibbrandt, Vimal Ranchhod, na Rawane Yasser

AFD AGENCE FRANÇAISE DE DÉVELOPPEMENT

WORLD BANK GROUP

AFRICA DEVELOPMENT FORUM

MUHTASARI WA UTENDAJI

Ukosefu wa usawa Afrika Kusini mwa Jangwa la Sahara

Mitazamo ya Nyanja Tofauti na Changamoto za Baadaye

Wahariri: Anda David, Murray Leibbrandt, Vimal Ranchhod, na Rawane Yasser

A copublication of the Agence française de développement and the World Bank

Muhtasari wa Utendaji

Usuli na Muktadha

Kupitishwa kwa Ajenda ya Umoja wa Mataifa ya 2030 ya Maendeleo Endelevu mwaka wa 2015 kuliashiria kujitolea kwa viongozi wa dunia kupunguza ukosefu wa usawa. Lengo la Maendeleo Endelevu la 10 limejitolea kwa changamoto hii, likiwa na lengo la "kupunguza ukosefu wa usawa ndani na katika nchi zote." Lengo hili linatokana na kutambua mambo mawili.

Kwanza, kwa kushughulikia ukosefu wa usawa, mradi wa kuondoa umaskini mwingi unaweza kufikiwa kwa haraka zaidi. Pili, viwango vya sasa vya ukosefu wa usawa katika nchi nyingi ni vya juu, na matokeo yake ni makubwa kwa mwelekeo wao wa maendeleo, kama vile kuzorotesha ukuzi, uchumi thabiti kwa kiwango kikubwa na kupunguza umaskini. Ukosefu wa usawa wa kijamii na kiuchumi unaweza kusababisha ukosefu wa utulivu wa kisiasa, kijamii, na kiuchumi na kudhoofisha uthabiti unaohitajika ili kukabiliana na mshtuko. Kwa hiyo, kupunguza ukosefu wa usawa ni muhimu sio tu kwa kuondoa umaskini bali pia kufikia haki ya kijamii, mshikamano na maendeleo.

Katika kitabu cha *Development as Freedom*, Sen (2000) alishughulikia ukosefu wa usawa kupitia mtazamo wa uwezo. Alibainisha kuwa ukosefu wa usawa wa mapato unaweza kutofautiana kwa kiasi kikubwa na ukosefu wa usawa katika "nafasi" zingine kadhaa, kama vile ustawi, uhuru, na vipengele vya ubora wa maisha. Vipengele hivi vinaweza kujumuisha afya, kazi, elimu, na ulinzi wa kijamii, hivyo basi kuangazia ukosefu wa usawa kama jambo linalohusiana na mambo mengi. Kwa hivyo, mkabala wa ujumla unahitajika ili kushughulikia vichochezi mbalimbali na matokeo ya ukosefu wa usawa.

Hii imekuwa mbinu ya European Union–Agence Française de Développement (EU–AFD) Kituo cha Utafiti kuhusu Ukosefu wa Usawa, ambapo karatasi zaidi ya 100 zimechapishwa tangu 2017. Mmoja wa washirika wakuu wa mpango huo ni Kituo cha Ubora cha Afrika kwa

Utafiti wa Ukosefu wa Usawa (ACEIR), ambacho lengo lake ni kuchangia uelewaji wa kina, wa nyanja na taaluma mbalimbali za ukosefu wa usawa katika muktadha wa nchi za Afrika na kuelewa jinsi ukosefu wa usawa unaweza kushindwa katika bara na kimatatifa. Maudhui ya kitabu hiki yanatokana na utafiti wa kina unaoongozwa na mfumo wa Kituo cha Utafiti cha EU–AFD kuhusu Ukosefu wa Usawa na mtandao wa watafiti wa ACEIR.

Kwa hivyo, kitabu hiki kinazingatia ukosefu wa usawa wa kiuchumi na kijamii barani Afrika, na ya kiuchumi ikuhusuana hasa na tofauti katika mapato au utajiri na ya kijamii ikirejelea zaidi tofauti katika fursa, ikijumuisha tofauti katika upatikanaji wa huduma, huduma za afya, elimu, na ajira yenye staha. Kitabu hiki kinachunguza ukosefu wa usawa kati ya watu binafsi au kaya, pamoja na ukosefu wa usawa kati ya makundi (yaani, jinsia, kabila, dini, rangi, au nafasi).

Kupungua kwa umaskini uliokidhiri, ni mojawapo ya mitindo muhimu sana inayoshangaza ya kimataifa ya miongo iliyopita. Mifumo ya Kiafrika ndani ya picha hii ya kimataifa inavutia. Katika kipindi cha miaka 30 iliyopita, Afrika imepata ongezeko muhimu la ukuaji wa kiuchumi. Hata hivyo, maendeleo katika kupunguza umaskini yamekuwa ya polepole. Matukio ya umaskini katika bara hii yako juu kuliko kwingineko na ingawa Afrika imekuwa sehemu ya muujiza wa ukuaji wa kiuchumi, hii haijasababisha upungufu mkubwa wa umaskini kama ilivyo katika maeneo mengine. Hali hii inamaanisha watu wengi wako nje ya mchakato wa ukuaji, ikionyesha kutojumuishwa kwa ukuaji barani Afrika. Pengine hali ya juu na inayoongezeka ya ukosefu wa usawa na muundo wake ndio sababu kuu katika kushindwa kufanya ukuaji upunguze umaskini.

Afrika ina nchi 7 kati ya 10 zisizo na usawa duniani na inajitokeza kama eneo la ukosefu wa usawa uliokithiri kwa viwango vya kimataifa. Bara hili pia lina pengo kubwa zaidi kati ya mapato wastani ya asilimia 10 ya juu na asilimia 50 ya chini, ambalo ni kubwa kuliko pengo katika maeneo mengine yenye ukosefu mkubwa wa usawa. Kwa wastani, barani Afrika, asilimia 10 ya matajiri zaidi walipokea asilimia 54 ya mapato ya jumla mwaka 2019, wakati asilimia 50 ya walio chini walipokea asilimia 9 tu. Zaidi ya ukosefu wa usawa wa mapato, athari ya muda mrefu ya ukoloni barani Afrika imesababisha kupitishwa kwa utajiri, ardhi, elimu, na afya kati ya vizazi, ambayo inasababisha tabia ya kudumu ya ukosefu wa usawa katika bara.

Kwa sababu ya asili maalum ya ukosefu wake wa usawa na jukumu lake linaloongezeka katika ukosefu wa usawa ulimwenguni, Afrika ni sehemu muhimu ya majadiliano kuhusu ukosefu wa usawa. Muktadha wa Kiafrika unaibua mapengo muhimu ya utafiti na sera katika mjadala wa kimataifa. Zaidi ya hayo, bara linazidi kuwa muhimu, kwa sababu kichocheo kikuu cha ukuaji wa idadi ya watu duniani ni ongezeko la watu Afrika, Kusini mwa Jangwa la Sahara.

Idadi ya Waafrika ya leo, kwa wastani, ni idadi ya watu maskini sana, ambayo iko kwa sehemu kubwa mwisho wa mgawanyo wa mapato ya kimataifa. Kwa hivyo, watu wa Afrika ni wa maana sana kwa mjadala kuhusu ukosefu wa usawa wa kimataifa. Kwa kutumia utafiti wa hivi majuzi, kitabu hiki kinaangazia mitindo ya ukosefu wa usawa wa Kiafrika, ikijumuisha usambazaji wa matokeo na fursa.

Utafiti wa ukosefu wa usawa umepata umuhimu mkubwa, huku uchapishaji wa vitabu kadhaa vinavyosifiwa vikionyesha kuwa kupunguza ukosefu wa usawa, kama kielelezo cha muundo wa jamii, kunaweza kusababisha ukuaji wa uchumi kupunguza umaskini na maendeleo kwa ujumla zaidi. Kazi hii inajumuisha utafiti muhimu kuhusu ukosefu wa usawa Afrika, na ripoti kuu zilizochapishwa katika miaka ya hivi karibuni. Mkusanyiko huu wa kazi unaonyesha, miongoni mwa mambo mengine, kwamba Kusini mwa Afrika ni eneo lisilo na usawa zaidi ulimwenguni. Hata hivyo, kutokana na takwimu zilizopo kwa sasa na mapungufu yake katika upatikanaji na ubora, uwezo wa kufanya utafiti na kutoa matokeo kuhusu ukosefu wa usawa Afrika ni mdogo sana.

Kitabu hiki kinaongezea kwa uchambuzi huu kwa kutoa majadiliano ya ujumla na ya kina kuhusu ukosefu wa usawa Afrika. Tafiti mbalimbali, ikijumuisha ya nchi kama vile Burkina Faso, Ghana, Kenya, Malawi, Afrika Kusini, na Zambia, zimejumuishwa, hivyo basi kuonyesha tofauti na mambo yanayofanana ya ukosefu wa usawa Afrika kutoka kwa mitazamo mbalimbali. Kwa kuelewa changamoto kuu na kutambua mahali pengo kubwa la maarifa lilipo, kitabu hiki kinatoa mapitio muhimu na michango mipya katika utafiti kuhusu ukosefu wa usawa barani Afrika.

Jumbe Muhimu

Kitabu hiki kinaangazia viwango na mitindo kuu ya ukosefu wa usawa katika maeneo na nchi ndani ya Afrika kabla ya kutoa uchambuzi wa kina wa vipengele vingi vya ukosefu wa usawa katika bara na hatua mpya za sera. Jumbe muhimu kutoka kwa kitabu ni kama yafuatavyo.

Sehemu ya 1: Hali ya Sasa

1. *Muhtasari wa ukosefu wa usawa barani Afrika unaonyesha utofauti wenye sehemu nyingi, wenye viwango tofauti na mitindo katika kanda na nchi ndani ya kiwango cha jumla cha ukosefu wa usawa Afrika, pamoja na vikwazo na upungufu wa kupima, kuelewa na kuweka dhana ya ukosefu huu wa usawa (sura ya 1).*

Jambo moja linaibuka katika hali ya juu na inayoongezeka ya ukosefu wa usawa katika nchi nyingi za Kiafrika. Uchanganuzi wa kina na unaozingatia muktadha ni muhimu ili kutoa hesabu kwa hali maalum za kitamaduni na kitaasisi na sababu za kihistoria ambazo zimeunda mwelekeo wa bara.

2. *Ili kuonyesha vipengele vyenye sehemu nyingi na mielekeo kadhaa ya ukosefu wa usawa barani Afrika, data ya ubora wa juu ambayo inapita mapato na matumizi inahitajika (sura ya 2).*

Kwa kuzingatia kwamba ukosefu wa usawa katika nyanja nyingi hufanya kazi pamoja ili kuzalisha viwango vya jumla vya ukosefu wa usawa, kila sehemu na kipengele cha ukosefu wa usawa lazima kikadiriwe. Hata hivyo, data za muda mrefu za mara kwa mara na zenye ubora mzuri ni chache barani Afrika. Maendeleo ya hivi majuzi ya mbinu ambazo zinachanganya kodi, akaunti za taifa na data za utafiti zinaweza kutatua baadhi ya changamoto katika kukadiria utajiri na ukosefu wa usawa wa mapato kulingana na data ya utafiti pekee.

Sehemu ya 2: Kuchambua na Kukabiliana na Ukosefu wa Usawa Katika Nyanja Nyingi

3. *Elimu na afya ni vipengele muhimu vya ustawi wa watu, na ukosefu wa usawa katika maeneo haya kimsingi kunapotosha fursa za kushiriki katika soko la ajira, jambo ambalo linasisitiza ukosefu wa usawa wa mapato (sura ya 3).*

Kwa sehemu kubwa, tofauti katika upatikanaji wa huduma za afya, matokeo ya afya, na mafanikio ya elimu huchochewa na mambo sawa, kama vile hali ya kijamii na kiuchumi ya kaya na umaskini, eneo la kijiografia, na jinsia. Kanuni za kijamii pia ni viashiria muhimu vya upatikanaji wa huduma bora za afya na elimu kwa kaya na wanawake. Kwa pamoja, ukosefu huu wa usawa unaweza kuunda fursa kwa watu binafsi kuondokea umaskini na kusonga mbele katika usambazaji wa mapato kupitia matokeo mazuri ya soko la ajira.

4. *Pamoja na sehemu yake kubwa ya ajira isiyo rasmi na ya muda mfupi, sekta ndogo ya ajira rasmi, na wasiwasi wa idadi ya vijana, mitindo ya soko la kazi ni muhimu katika kuelewa mitindo ya ukosefu wa usawa barani Afrika (sura ya 4).*

Ukosefu wa usawa wa mishahara ni mkubwa sana katika nchi nyingi za Afrika. Mbali na mtawanyiko wa mishahara, viwango vya ukosefu wa ajira ni vya juu sana, hasa Kusini mwa Afrika. Nchi zilizo na viwango vya chini vya ukosefu wa ajira huwa na sekta kubwa za ajira zisizo rasmi, na hivyo kuibua wasiwasi kuhusu ajira duni, wasiwasi wa ajira kuisha, na usalama wa watu walioajiriwa katika sekta hizo. Kwa upande wa ukosefu wa usawa kati ya makundi, wanawake wana uwezekano mkubwa wa kupata ajira zisizo rasmi au kujiajiri, na wana uwezekano mkubwa wa kushiriki katika kazi za familia zisizolipwa. Tofauti hizi za ajira na mishahara pia hutendeka kwa makundi fulani ya rangi na kikabila katika baadhi ya nchi. Hatimaye, Afrika ina viwango vya juu zaidi vya vijana ambao hawako katika ajira, elimu, au mafunzo.

5. *Kwa sifa zao za kuingiliana, ukosefu wa usawa wa kijinsia umekita mizizi katika nchi za Kiafrika na umeendelea katika nyanja tatu: (1) kiuchumi (kushiriki katika shughuli za kuzalisha mapato na kupata na kumiliki rasilimali), (2) kijamii (kupata huduma za afya na elimu), na (3) kisiasa (kushiriki katika kufanya maamuzi katika ngazi ya kaya, jamii, na ya kitaifa) (sura ya 5).*

Ushawishi wa kanuni za kijinsia na mila potofu ni kubwa katika miktadha yote ya Kiafrika. Ukosefu wa usawa wa kijinsia unadhihirika haswa katika kaya, huku wanawake mara nyingi wakiwa na sauti ndogo na uwezo mdogo wa kufanya maamuzi, kulemewa na kazi ya utunzaji isiyolipwa, na kufanyiwa ukatili wa nyumbani. Kupitia sheria rasmi na kanuni zisizo rasmi, ukosefu huu wa usawa unaenea kwa jumuiya na jamii, na ubaguzi dhidi ya wanawake unazuia sana jamii za Kiafrika. Mitazamo ya jinsia lazima itumike katika mchakato wa kutunga sera ili kupunguza ubaguzi dhidi ya wanawake katika nyanja za kijamii, kiuchumi na kisiasa.

6. *Ukosefu wa usawa ndani ya nchi katika upatikanaji wa huduma za msingi (umeme, usafi salama na maji safi) ni kipengele muhimu cha ukosefu wa usawa wa kitaifa katika nchi nyingi za Afrika, na athari kubwa kwa afya, elimu, na fursa za ajira katika soko la ajira (sura ya 6).*

Kuibuka na kuendelea kwa ukosefu wa usawa katika usambazaji wa rasilimali na huduma sasa barani Afrika kunatokana na urithi wa muda mrefu wa ukoloni ambao umeathiri asili ya makazi ya kisiasa baada ya uhuru wa kila nchi. Umuhimu wa ukosefu wa usawa katika usambazaji wa rasilimali na huduma unawekwa wazi na tofauti kubwa katika maeneo yaliyo na sifa mahususi za demografia ya kaya, kama vile jinsia ya mkuu wa kaya, viwango vya elimu ndani ya kaya, na mchanganyiko wa rangi au kabila katika eneo hilo.

7. *Barani Afrika, uhamiaji mkubwa kutoka vijijini hadi mijini katika nchi nyingi na harakati za uhamiaji mkubwa wa kimataifa, nyingi yazo zikitokea ndani ya eneo hilo, huku ukosefu wa usawa ukiwa chanzo na matokeo (sura ya 7).*

Vikwazo vya kifedha na kijamii vya uhamiaji vinahusiana na ukosefu wa usawa katika maeneo ya uhamiaji. Wale ambao ni maskini, walio katika mazingira magumu, na wanakabiliwa na ubaguzi mara nyingi hawawezi kuhama. Uhamiaji unaweza kuwa na athari za moja kwa moja na zisizo za moja kwa moja kwa ukosefu wa usawa. Athari za moja kwa moja hutokea kupitia fedha zinazotumwa kwa kaya za wahamiaji, ambazo zinaweza kubadilisha mifumo ya matumizi ya kaya. Athari zisizo za moja kwa moja hutokea hasa kupitia mabadiliko ya soko la ajira ndani ya jumuiya zinazotuma na kupokea na kwa sababu ya mifumo mipya ya matumizi na uwekezaji. Zaidi ya ukosefu wa usawa wa kiuchumi, kanuni, taasisi, na mabadiliko ya tabianchi ni sababu kuu za kisasa zinazounda uhusiano kati ya uhamiaji na ukosefu wa usawa.

8. *Ushahidi wa uhamaji kati ya vizazi na ndani ya kizazi (katika maisha ya mtu) unaonyesha kwamba viwango vya juu vya kutohama vipo barani Afrika (sura ya 8).*

Ushahidi unaangazia umuhimu wa kuzingatia sera kuhusu vipengele vya kimuundo vinavyosababisha ukosefu wa usawa wa fursa na kutokuwepo kwa usawa kwa mapato na utajiri. Mambo haya yanajumuisha sera na sheria rasmi na kanuni zisizo rasmi ambazo zinaweza kuathiri upatikanaji sawa wa huduma bora za afya na elimu, pamoja na usambazaji wa fursa za soko la ajira, mali na utajiri kati na ndani ya vizazi. Katika vizazi vyote, mustakabali wa watoto bado unahusishwa sana na hali ya kijamii na kiuchumi ya wazazi wao. Ndani ya vizazi, kuendelea kwa umaskini, hatari ya kutumbukia katika umaskini, na viwango vya chini vya watu wanaohama kwenda kwenye tabaka la kati na wasomi vinaonyesha kuendelea kwa ukosefu wa usawa katika maisha ya mtu.

9. *Sera za kushughulikia ukosefu wa usawa zinaanzia kwenye vyombo vya kawaida vinavyobadilisha mapato moja kwa moja (“ndani ya sanduku”), kama vile sera za soko la ajira, sera za kodi, na sera za matumizi ya kijamii, hadi sera zinazobadilisha mahusiano ya kijamii ambayo yana masharti ya mapato (“nje ya sanduku”), kama vile sera ya ushindani na mifumo ya majadiliano ya bei ambayo hubadilisha thawabu zinazohusiana na mtaji na kazi (sura ya 9).*

Sera za jadi za kupunguza ukosefu wa usawa, kama vile mitandao ya usalama wa kijamii, ushuru, na sera za soko la ajira, zimetumika sana barani Afrika, na viwango tofauti vya mafanikio katika nchi zote. Ingawa sera za jadi zinasalia kuwa muhimu, zinakabiliwa na vikwazo katika nchi nyingi za Afrika, ikijumuisha kutokuwa rasmi kwa kiwango cha juu, ukuaji

mdogo wa viwanda na umiliki mkubwa wa kigeni, na viwango vya juu vya umaskini. Vikwazo hivi na hali ya dharura ya tabianchi vinasababisha kufikiria upya chaguzi za sera kujumuisha mifumo ya udhibiti wa upitishaji na ukuzaji wa teknolojia mpya na miradi ya kugawana mali na mtaji.

Sehemu ya 3: Kusukuma Mipaka ya Maarifa na Hatua za Sera

10. *Mabadiliko ya tabianchi yamechangia kuongezeka kwa ukosefu wa usawa kati ya nchi na ndani ya nchi, huku Afrika ikiathiriwa kwa kiasi kikubwa na mabadiliko ya kiwango cha joto na hali mbaya ya hewa, ingawa bara linachangia chini ya asilimia 5 ya uzalishaji wa kaboni duniani (sura ya 10).*

Matatizo ya tabianchi yanaonyeshwa na ukosefu mkubwa wa usawa kati ya Afrika na ulimwengu wote, na pia kati na ndani ya nchi za Kiafrika, na hatari ya athari za tabianchi ikihusianishwa sana na mapato na utajiri. Kwa hivyo, ni muhimu kukuza uelewaji bora wa ukosefu wa usawa wa mabadiliko ya tabianchi, kati na ndani ya nchi, wakati wa kubuni hatua za kukabiliana na kupunguza hali hiyo.

11. *Ukosefu wa usawa umecheza nafasi muhimu katika kuzuia ukuzi endelevu na shirikishi wa uchumi barani Afrika, na kufanya iwe muhimu kufikiria zaidi ya ukuzi wa uchumi na kuzingatia kwa kina mipaka ya mazingira (sura ya 11).*

Mifumo ya ukuzi wa uchumi barani Afrika haijakuwa jumuishi kwa sababu ya mambo kadhaa muhimu, ikijuimuisha viwango vya juu vya ukosefu wa usawa wa awali, utegemezi mkubwa kwa madini na viwanda vya uchimbaji, na mwitikio mdogo wa ajira kwa ukuzi wa uchumi. Mifumo ya ukuzi wa uchumi wa kimataifa haijakuwa endelevu kwa mtazamo wa mazingira. Masuala haya yanahitaji umakini wa kina katika kuunda michakato ya ukuzi ambayo hutoa mazingira wezeshi kwa idadi ya watu wote katika uchumi wa Afrika na kuhakikisha kwamba mabadiliko ya ukuzi jumuishi na endelevu katika nchi zilizoendelea hayatatiza maendeleo katika nchi za kipato cha chini.

Environmental Benefits Statement

The World Bank Group is committed to reducing its environmental footprint. In support of this commitment, we leverage electronic publishing options and print-on-demand technology, which is located in regional hubs worldwide. Together, these initiatives enable print runs to be lowered and shipping distances decreased, resulting in reduced paper consumption, chemical use, greenhouse gas emissions, and waste.

We follow the recommended standards for paper use set by the Green Press Initiative. The majority of our books are printed on Forest Stewardship Council (FSC)–certified paper, with nearly all containing 50–100 percent recycled content. The recycled fiber in our book paper is either unbleached or bleached using totally chlorine-free (TCF), processed chlorine–free (PCF), or enhanced elemental chlorine–free (EECF) processes.

More information about the World Bank's environmental philosophy can be found at http://www.worldbank.org/corporateresponsibility.

green press INITIATIVE

This booklet contains the overview, as well as a list of contents, from *Inequalities in Sub-Saharan Africa: Multidimensional Perspectives and Future Challenges*. doi: 10.1596/978-1-4648-2150-9. A PDF of the final, full-length book, once published, will be available at https://openknowledge.worldbank.org/ and print copies can be ordered at http://Amazon.com. Please use the final version of the book for citation, reproduction, and adaptation purposes.

© 2024 International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank
1818 H Street NW, Washington DC 20433
Telephone: 202-473-1000; Internet: www.worldbank.org

Some rights reserved

This work is a product of the staff of The World Bank with external contributions. The findings, interpretations, and conclusions expressed in this work do not necessarily reflect the views of The World Bank, its Board of Executive Directors, or the governments they represent, or the Agence Française de Développement. The World Bank does not guarantee the accuracy, completeness, or currency of the data included in this work and does not assume responsibility for any errors, omissions, or discrepancies in the information, or liability with respect to the use of or failure to use the information, methods, processes, or conclusions set forth. The boundaries, colors, denominations, links/footnotes, and other information shown in this work do not imply any judgment on the part of The World Bank concerning the legal status of any territory or the endorsement or acceptance of such boundaries. The citation of works authored by others does not mean the World Bank endorses the views expressed by those authors or the content of their works.

Nothing herein shall constitute or be construed or considered to be a limitation upon or waiver of the privileges and immunities of The World Bank, all of which are specifically reserved.

Rights and Permissions

This work is available under the Creative Commons Attribution 3.0 IGO license (CC BY 3.0 IGO) http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/igo. Under the Creative Commons Attribution license, you are free to copy, distribute, transmit, and adapt this work, including for commercial purposes, under the following conditions:

Attribution—Please cite the work as follows: David, Anda, Murray Leibbrandt, Vimal Ranchhod, and Rawane Yasser, eds. 2024. "Inequalities in Sub-Saharan Africa: Multidimensional Perspectives and Future Challenges." Africa Development Forum series. Overview booklet. World Bank, Washington, DC. License: Creative Commons Attribution CC BY 3.0 IGO

Translations—If you create a translation of this work, please add the following disclaimer along with the attribution: *This translation was not created by The World Bank and should not be considered an official World Bank translation. The World Bank shall not be liable for any content or error in this translation.*

Adaptations—If you create an adaptation of this work, please add the following disclaimer along with the attribution: *This is an adaptation of an original work by The World Bank. Views and opinions expressed in the adaptation are the sole responsibility of the author or authors of the adaptation and are not endorsed by The World Bank.*

Third-party content—The World Bank does not necessarily own each component of the content contained within the work. The World Bank therefore does not warrant that the use of any third-party-owned individual component or part contained in the work will not infringe on the rights of those third parties. The risk of claims resulting from such infringement rests solely with you. If you wish to re-use a component of the work, it is your responsibility to determine whether permission is needed for that re-use and to obtain permission from the copyright owner. Examples of components can include, but are not limited to, tables, figures, or images.

All queries on rights and licenses should be addressed to World Bank Publications, The World Bank, 1818 H Street NW, Washington, DC 20433, USA; e-mail: pubrights@worldbank.org.

Cover photo: © peeterv, Balogun market, Lagos, Nigeria / iStock. Further permission required for reuse.

Cover design: Bill Pragluski, Critical Stages, LLC

Scan the QR code to see the complete book.

ACEIR
AFRICAN CENTRE OF EXCELLENCE FOR INEQUALITY RESEARCH

AFD
AGENCE FRANÇAISE DE DÉVELOPPEMENT

WORLD BANK GROUP

SKU 33762